

Η ΒΑΓΙΟΠΟΥΛΑ ΤΟΥ ΑΛΗ ΠΑΣΣΑ

Ο κ. Γ. Δουρούτης, διηγητής μας απέστειλε την κάτωθι επιστολή, την οποίαν ευχαρίστως δημοσιεύομεν.

Ἀξιότιμε Κύριε Διευθυντά.

Ὡς συμπλήρωσιν τοῦ ἐν φύλλῳ ἀριθ. 132 τῆς 21 Ὀκτωβρίου 1926 τοῦ «Μουσικοῦ ἱστορικοῦ δημοσιεύματος τοῦ Ἰωάννου τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ προσάξω ἐν τῷ ἐξῆς πληροφόρησι ἀφορῶσας εἰς τὸ μεταωθὲν σκηνεῖσιον μεταξὺ τοῦ ἐκ πατρὸς θεῖου μου Ἰωάννου καὶ τῆς βαγιοπούλας τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ.

Ἡ Αἰκατερίνη Κ. Φύλων, ἡ βαγιοπούλα, δὲν ἦτο ἐκ τῶν γενναίων ἢ παύλαζων τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ, ἀλλὰ μικρὴν κορμάριον, θηράτορον τῆς πατριωτικῆς Βαγίας ἤτοι παραμάνας τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ, ἥτις ἴσκει μεγάλην ἐπὶ τοῦ τρωάνου ἐπιπορῆν. Καὶ ἡ ἐπιπορῆν λοιπὸν ἀπέστη τῆς βαγίας, οὐκ ἔτι Κωνσταντίνου, ἀλλὰ τῆς Ἀλῆ Πασσᾶ, ὅτε ἐκείνη εἰς τὸν ἐν Κωνσταντίνῳ ἐγκαταστημένον πάλαιον μου Γεωργίου Λογοθέτη τὸν μουρμουρνῆν, διὰ τοῦ ὁποῖου διάτασσε ὅπως τὰ ἀφορμολογῆν τὸν πῦρ τὸν Γαυρῶν, μὴ τὴν βαγιοπούλαν, τῆς ἀποίας σκηνοθετῆς ἐν ἀναφάνειᾳ τὸ ὀνοματεπώνυμον εἰς τὸν μουρμουρνῆν, δίδει μίαν ἡτο ἡ βαγιοπούλα. Ὁ πάλαιος μου ἐπίτονος εἰς τὴν διασφῆρ ταύτην τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ σφοδρῆ ἀμέσως, ἴσκει κατὰ Ἰανουάριον 1817, εἰς τὴν τέλει τὸν ἀφορμολογῆν τοῦ πῦρ τοῦ Ἰωάννου ἀφ' οὗτος τὸ 11ο ἢ 12ο τὸ πῦρ ἐξ ἡμέρας τοῦ μετὰ τῆς βαγιοπούλας ἥτις καὶ αὐτὴ δὲν ἐποθέτω ὅτι εἶχε μεγαλειότητα μόνον.

Γνωστὸν δ' ὅτι εἰς τὴν ἡπείρου καὶ εἰς τὴν Ἀλβανίαν καθὼς καὶ εἰς τὴν Μάνην καὶ ἀλλοθὺ ὅσως, ἐγένοντο ἄλλοι καὶ ἐξακολουθῶν πειθῶν νὰ γίνοντι ἀκόμη μυστεῖα μεταξὺ πᾶσων καὶ κορασιῶν ἡμῶν ἀντι, τρεσάσων καὶ τριῶν ἐτῶν ἀκόμη. Ἐν καὶ ἡ μεταξὺ τοῦ θεῖου μου Ἰωάννου καὶ τῆς Αἰκατερίνης Φύλων μυστεῖα ἐπῆρξεν ποσὸν βίαις ἀσκηθείας ἐκ μέρους τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ, οὐκ ἦτον ἐξαρτολοθῆν ἔγιστα μὲν καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ τρωάνου καὶ μετὰ τὴν εἰς Ἰταλίαν ἀποδημίαν τοῦ πάλαιου μου ἐπὶ πολλὰ ἔτη, καὶ διελθὼν μόνον, μετὰ τὴν ἐπιγίνοσιν τῶν μυστεπθῆτων ἐν Ἀρχαῖς τῆς Ἰταλίας καὶ Ἀργυροῦν 1828 ἦτο μετὰ 11 1/2 ἀπέλιμα ἔτη, ἐπὶ τὸ λόγῳ ὅτι ἡ μυστεῖα αὐτὴ εἶχε γίνῃ ἄνωγ τῆς σκηνεῖσιον τῶν μυστεπθῆτων ὅπως ἴσων ἀνῆλθοι κατὰ τὸν χρόνον τῆς τελέσεως αὐτῆς καὶ ἐπὶ καταβολῇ ἐκατὸν κατὰ τὸν ἡμέραν εἰς τὴν Αἰκατερίνη Φύλων λόγῳ ἀποζημιώσεων (ἐπιτὴν πολυκαταρῶν διὰ τὸ αὐτὸ ἔργον τῶν σκηνεῖσιον ὡς ἀναφέρεται ἐν τῷ εἰς χεῖρας μου ἀπὸ 6/18 Ἀργυροῦν 1828 ἐν Ἀρχαῖς τῆς Ἰταλίας γενομένῳ συμφωνητικῷ διαλύσεως τῆς ἐν λόγῳ μυστεῖας, Ἐδωκεν ὁ Ἰωάννης Ἰωαννῆτος πρὸς δωρεάν εἰς μετοχῆς τῆς Αἰκατερίνης Φύλων τάλαρα Κονσταντίνου ἐκατὸς, 100, τὰ ὅποια ἀβύσσος μὲν ἀλλ' ἀντιβλήτους τάλαρα ἢ Αἰκατερίνη Φύλων εἰς χεῖρας τῆς πλ. πλ.)

Κατὰ τὸ τότε ἔθνη ἀποτελοῦντα νόμον, ἡ μυστεῖα ἐθεωρεῖτο ὡς καὶ ὁ γάμος δεσμὸς θεῖος καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ λυθῇ μονομερῶς. Κατὰ τὸ ἀντικεῖνον ἀνεφερόμενον συμφωνητικῷ διαλύσεως τῆς ἐν λόγῳ μυστεῖας μυστεπθῆτων οὕτω ὡς ὁ γάμος ἀπὸ τῆς ἡμέρας καὶ ὡς ἐν γὰρ ἡ δὲ ὁ δὲ αὐτὸς γενομένος μεταξὺ τῶν γονέων γονεῖν τὴν θέλησιν καὶ ἐσφῆται τοῦ Ἰωάννου καὶ τῆς Αἰκατερίνης ὡς ἀνῆλθον.

22/11/26

Μετὰ τιμῆς
Ἰωάννης Α. Δουρούτης

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ ΡΟΣΣΙΝΙ

Ἡ ψευτοαρρώστεια του

Ἀπὸ τὰ παρνηθημένα τοῦ Ροσσίνι παραλαμβάνομε τὸ ἐξῆς χαριεστάτο ἀνέκδοτο :

Μία ἡμέρα — ἦταν ἡ ἐποχὴ τοῦ ὁ Ροσσίνι βροισζότανε στὸ Παρίσι — ὁ μεγάλος αὐτὸς συνθέτης εἶχε βγῆ νὰ ζῶνῃ τὸν ἀπογευματινὸν τὸν περὶπατο γύρω στὰ βουλεβάρτα. μαζὶ μὲ ἕνα ἀπὸ τοὺς φίλους του.

— Σὲ μὰ ὅμως γονία, ὁ Ροσσίνι, συνήνησε στὸν δρόμον τὸν Μάγεμπερο, γνωστὸν καὶ αὐτὸν συνθέτην στὸ Παρίσι. καὶ σταμάτησε λίγο γιὰ τὸν χαριετῆσιν.

Ὁ φίλος τοῦ Ροσσίνι εἶχε σταθῆ λίγο πῖο πέρα καὶ περιέμενε.

— Πῶς εἶσθε κ. Ροσσίνι ; Πῶς περνάτε ;

— Ἄ ! Κατὰ ! πολὺ ἄσχημα.

— Μπᾶ ! τί ζερε ;

— Δὲν εἶμαι διόλου καλά. Ἡ ὑγεία μου τελευταία ἔχει κλονισθῆ σοβαρᾶ.

Ὁ Μάγεμπερο ἐξέφρασε ἀμέσως τὴ λύπη του, τοῦ εὐχῆθησε περιστατικὰ καὶ τὸν χαριετῆσιν.

Ὅταν χωρίστηκαν καὶ ὁ Ροσσίνι ξαναβῆκε τὸν φίλο του, ὁ ὁποῖος τὸν περιέμενε δυὸ βήματα πάρα πέρα, ὅπως ἦταν φυσικὸ ὁμίλησαν γιὰ τὸν Μάγεμπερο, συζητῶντας τὸν περὶπατό του.

— Ἦταν ὁ Μάγεμπερο ! εἶπε ὁ Ροσσίνι.

— Ναί ! τὸν γνώρισα, ἀπαντᾷ ὁ φίλος του. Καὶ τάκουσα μάλιστα ὅλα.

— Ἀλλῆθια ;

— Μά, γιὰ τὸ εἶπες ψέμματα τοῦ ἀνθρώπου ; Ἐσὺ ἄρρωστος καὶ μάλιστα τόσο σοβαρᾶ ;

— Ἄ ! φίλε μου ἔχεις δίκην, γιὰ τὴν δὲν ξέρεις τὸν ἀνθρώπου. Λοιπὸν ἄκουσε : ὁ κύριος αὐτὸς εἶπε ὅπως γνωρίζεις ἕνας μουσικός καὶ φυσικὸ ἕνας ἀντίηχος μου. Ἐχω λοιπὸν μάθει θετικά, πῶς ἡ ζήλια του τελευταία ἔχει φθάσει σὲ τέτοιο βαθμὸν, ποῦ εὐχεται νύχτα καὶ ἡμέρα νὰ πεθάνω γιὰ νὰ πάθῃ τὴ θέση μου στὸ Ὄρειο. Ἀπεφάσισα λοιπὸν κ' ἐγὼ σήμερα, ἀφοῦ τὰ πράγματα ἦσαν ἔτσι, νὰ νὰ τοῦ διηγηθῶ αὐτὴ τὴν πλαστὴ ἀρρώστεια μου, γιὰ νὰ τὸν κάμω νὰ ἐλπίσῃ περισσότερο καὶ νὰ μὴν τὸν ἀπογοητεύσω λέγοντάς του ὅτι εἶμαι καλά καί... χαίρω ἄκραν ὑγείαν !...

οντας τὴ δευτέρῃ του ιδιότητα, ἐγονάτισε καὶ προσευχήθηκε.
Ἐνα μῆνα ἔμεινε στὸ κρεβάτι ὁ Τσιτσέλης. Ὅταν μῦθεσε νὰ μιλῆσῃ, ἐκάλεσε τὸ λοστρόμο του καὶ ἐξήτησε πληροφορίας γιὰ τὸ πλοῖο του. «Ἐσώθηκε κ' αὐτό, κατενάιτε. Τὴν τελευταία στιγμή, μπόρεσα καὶ τὸ τραβήξαμε στὸ λιμάνι. Ὁ ἀγέρας εἶχε καλμαίρι λίγο... Νά, κοίταξέ το! Τώρα τοῦ διορθώνουμε τὶς ζημιές.» Ὁ πλοίαρχος μὲ δακρυσμένα μάτια, εἶδε ἀπὸ τὸ παράθυρο τὸ καράβι του ποῦ ἦταν ἀραγμένο στὸ λιμάνι καὶ τὸν περιέμενε.

— Φέρτε μου τὸ μπασιῶ μου ! διέταξε τὸ λοστρόμο, ὁ ὁποῖος ἐξέτέλεσε πρόθυμα τὴν διαταγή.

Ὁ πλοίαρχος ἔπῃσε ἀπὸ τὸ μπασιῶ ἐκατὸ χρυσὰ τσεκόνια, τὰ ὁποῖα προσέφερε στὸν ἠγούμενον. Ἄλλ' ὁ πατέρας Ὀνορηθῆ δὲν ἠθέλε νὰ δεχθῆ μὲ κανέναν τρόπο ἀμοιβή. «Δόστα στοὺς φτωχοὺς τῆς πατρίδας σου ἢ μοίρασέ τα στοὺς ναυτεῖς σου, τοῦ εἶπε. Ἐγὼ ἐξυπηρετῶ τὸν Θεόν.»

— Μὰ τότε πῶς νὰ ξεπληρώσω τὴ ζοιὴ ποῦ μοῦ ἔδωσες ; ρώτησε ὁ πλοίαρχος. Καὶ ὁ ἠγούμενος συγκινημένος τοῦ εἶπε, σφουγγίζοντας ἕνα δάκρυ :

— Μοῦ φράνει ἕνα καὶ μόνο. Στὴ Βενετία ποῦ θὰ πῆς, στὴν προσημαία τῶν Σκλαβόνων, εἶνε τὸ μέγαρον τῆς οἰκογενείας μου. Πούς ξέρεε ἂν ζῆ ἡ γαμὴ μητέρα μου καὶ ὁ ἀδελφός μου Μαρίνος. Σὲ παρακαλῶ λοιπὸν νὰ τοὺς ἐπισκεφθῆς καὶ νὰ τοὺς μιλήσης γιὰ μένα, νὰ τὸς φέρῃς νέα μου.

— Ἀλλὰ γιὰτί νὰ μὴν ἐρθῆς μαζὶ μου ; εἶπε ὁ Τσιτσέλης. Ἐλα πάστε μου ! Σὲ δέχομαι ευχαρίστως !

Καὶ ὁ πλοίαρχος ἐκατάφρασε τὸν ἠγούμενο νὰ συναξιδέφωρε τὸν Βενετία. Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πλοῖο τοῦ Τσιτσέλη, μὲ τὴ σημαία τοῦ Ἁγίου Μάρκου, ἔκανε πανιὰ καὶ ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρες ὁ πλοίαρχος ἐφιλοξενεῖτο στὸ ἀρχοντικὸ τοῦ Ὀνορηθῆ. Ὁ ἠγούμενος βόηζε τὴν μητέρα του ζωντανή, ἀλλ' ὁ ἀδελφός του Μαρίνος εἶχε πεθάνει...

Ὁ Ἐνετός κληρικὸς καὶ ὁ Κεφαλλονίτης πλοίαρχος εἶχαν γίνει ἀχώριστοι φίλοι. Μιὰ μέρα ἐπῆγαν σ' ἕνα διάσημο ζωγράφο τῆς Βενετίας καὶ τοὺς ἐξογράμισε μαζὶ, στὸν ἴδιο πίνακα.

Καὶ τώρα, ὕστερ' ἀπὸ 130 χρόνια, στὴν ἀρχοντικὴ τραπεζαρία τοῦ οἴκου Τσιτσέλη, στὸ Λαζούρι, κορμεῖται ἕνας μεγάλος πίνακας ποῦ παραστῆνει τὸν «Φλάρη» (τὸν ἠγούμενο) ὁ ὁποῖος μὲ τὸ δεξιὸ χεῖρ κρατεῖ τὴν χειρουργικὴ μίλη καὶ τὴν εἰσάγει στὴν πληγὴ τοῦ πλοίαρχου. Στὴν ἀκρὴ τῆς εἰκόνας διακρίνεται ἡ Μονὴ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, ἐπάνω στοὺς ἀποτόμους βράχους. Οἱ Τσιτσέληδες ἔχουν τὴ ζωγραφιά αὐτὴ οἰκογενειακὸ κειμήλιο μεταβιβαζόμενον ἀπὸ πατρός εἰς υἱὸν καὶ τὴν ὀνομάζουσι ὁ «Φλάρης». Καὶ μὲ δικαία ὑπερηφάνεια διηγούνται στοὺς ξένους τὴν οἰκογενειακὴ τους αὐτὴ τραγωδία, ὅπως τὴν περιγράψαμε.

*

Ὁ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΣ ΚΑΤΑΡΡΑΚΤΗΣ

Πάει λοιπὸν πᾶ ἡ δόξα τοῦ Νιαγάρα : Ὁ καταρράκτης αὐτός, ὁ ὁποῖος ἐθεωρεῖτο ὡς ὁ πρῶτος τοῦ κόσμου, σήμερα βροισζεται στὴν τοῖτή θέση.

Ὁ πρῶτος καταρράκτης σήμερα εἶνε στὸ Ἰγκουάζο, στὰ σύνορα μεταξὺ τῆς Ἀργεντινῆς καὶ Βραζιλίας.

Ὁ περίφημος αὐτὸς καταρράκτης τοῦ Ἰγκουάζο, διαφερετὴ σὲ 267 μικροτέρους καταρράκτες, πέφτει δὲ ἀπὸ ὕψος 40—60 μέτρων, ἀπὸ ἕνα βραχώδες καὶ φοβερὸ ὕψωμα. Ἡ βοῆ τοῦ νεροῦ αὐτοῦ ποῦ πέφτει μὲ ὀρμὴ ἀπὸ ἐκεῖ ἐπάνω εἶνε τόσο μεγάλη, ὥστε γίνεται ἀκούσθη σὲ ἀπόσταση 40 χιλιομέτρων, ἡ δὲ δύναμις τῶν νερῶν ποῦ πέφτουν ἀπὸ τὸ τρομερὸ αὐτὸ ὕψος, ὑπολογίζεται ὅτι θὰ εἶνε 14 ἐκατομμυρίων ἵππων.

Τὸ Ἰγκουάζο βροισζεται σὲ ἀπόσταση 500 χιλιομέτρων ἀπὸ τὸ Βουένος Ἀἶρες, ἡ δὲ Ἀργεντινὴ Δημοκρατία, συμφωνοῦσας καὶ τῆς Βραζιλίας ἀπεφάσισαν νὰ μὴν ἐπιτρέψουν νὰ ἐκμεταλευθῶν τὸν καταρράκτην αὐτὸν οἱ διάφοροι βιομηχανοὶ, ἀλλὰ νὰ τὸν διατηρήσουν ἔτσι στὴ φυσικὴ του καὶ πρωτόγονη κατὰστασι γιὰ νὰ ἀποτελῆ πάντοτε ἕνα θαυμάσιον καὶ περιφάνο θέαμα.

Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν μάλιστα ἀρχισαν ἀπὸ ἐνός ἔτους νὰ κτιζοῦν ἐκεῖ κοντὰ μεγαλοπρεπῆ ξενοδογεῖα καὶ νὰ καλλιεποῦν τριγύρω περὶφῆμα πάρα, γιὰ νὰ γίνῃ ἔτσι μὲ τὸν καιρὸ, μὲ ἀξιοθέατη καὶ ἀνετη διαμονὴ στοὺς ξένους περηγητάς, οἱ ὁποῖοι σπεύρουν ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον γιὰ νὰ θαυμάσουν τὸ ἀληθινὸ ὑπέροχον καὶ ἄγριον αὐτὸ θέαμα τοῦ καταρράκτου τοῦ Ἰγκουάζο.

